

Evaluatie euthanasiewet niet voor morgen

Regeringspartijen N-VA en CD&V vinden elkaar in hun vraag om de euthanasiewet uit 2002 te evalueren. Maar over de manier waarop, de plaats en over de timing blijft veel onduidelijkheid. Bovendien wil Open VLD van zo'n evaluatie gebruikmaken om enkele heikele dossiers op tafel te leggen. Daarvan willen de N-VA en CD&V niet weten.

‘Dat de euthanasiewet nog altijd niet werd geëvalueerd, valt overigens niet uit te leggen’

VALERIE VAN PEEL

Binnen de meerderheid groeit de drang om de toepassing van de euthanasiewet uit 2002 tegen het licht te houden. CD&V suggereerde het verzoek al tijdens de vorige legislatuur, bij de verruiming van de wet naar minderjarigen. Nieuw is evenwel dat nu ook de N-VA zich voluit achter de vraag schaart. Open VLD ziet geen problemen. Maar terwijl de N-VA en CD&V eerder denken in termen van een verstrakking, willen de Vlaamse liberalen de andere kant uit.

Aanleiding tot deze opstoot is een reportage in *Terzake* over een vrouw die zich vanwege ondraaglijk en uitzichtloos psychisch lijden liet euthanaseren. Twee zussen stelden zich vragen over de gevolgde procedure. Die leek hen te soepel. In december was er al een open brief van een zestigtal psychiaters, professoren en psychologen, waarbij stevige kritiek werd geuit op de toepassing van de wet bij psychisch

lijden.

Zowel de N-VA als CD&V wil aan die kritiek tegemoetkomen. N-VA-kamerlid Valerie Van Peel: ‘De geest van de wet is heel duidelijk. Het moet gaan om uitbehandelde patiënten. Maar reacties uit het veld suggereren dat het in de praktijk soms anders loopt, dat er andere interpretaties mogelijk zijn. Daar moeten we over nadenken. Misschien hebben we nood aan een verfijning.’

CD&V-kamerlid Els Van Hoof volgt de redenering. Behalve bij de controle van de wettelijke voorwaarden vooraf (door artsen) uit ze ook bedenkingen bij de controle achteraf (door de federale controle- en evaluatiecommissie). ‘Wij aanvaarden niet dat de wettelijke voorwaarden onduidelijk of niet gedefinieerd zijn,’ klinkt het. De commissie wordt dan weer verweten ‘tegelijkertijd rechter en partij’ te zijn, waarbij de tweejaarlijkse evaluatie als ‘onvoldoende diepgaand’ wordt gebrandmerkt.

Te lage drempel

Concreet vinden de twee regeringspartijen de drempel en de reflectieperiode (een maand) te laag. Bij patiënten met een psychische aandoening moet de behandelende arts ook twee collega’s raadplegen, waarvan een psychiater. Maar de wet geeft de patiënt en de arts de ruimte om het verslag van de twee bijkomende dokters naast zich neer te leggen. CD&V vindt bovendien dat ook de omgeving (familie, vrienden) bij dat proces moet worden betrokken.

Ten gronde heeft Open VLD geen probleem met een evaluatie. Maar Vlaams Parlementslid Jean-Jacques De Gucht heeft het hoorbaar moeilijk met de aanleiding. Hij wijst op het zelfbeschikkingsrecht van de patiënt, ‘dat een aantal partijen blijkbaar niet aanvaardt’. Voor de Open VLD’er suggereert de kritiek verder een ‘onvoldoende vertrouwen in het beoordelingsvermogen van artsen’.

Ongepast

De Gucht vraagt dat de evaluatie ook de toepassing van de wet bespreekt. Hij wil ze verruimen tot mensen met een cerebrale aandoening of hulp bij zelfdoding. Verder moet de praktijk van de palliatieve sedatie (die in een aantal ziekenhuizen als alternatief wordt voorgesteld, soms zonder medeweten van de patiënt) worden geëvalueerd. De liberaal pleit ten slotte voor een doorverwijsplicht voor instellingen die om ethische redenen euthanasie weigeren.

‘Ik vind het zeer ongepast dat Open VLD zo’n evaluatie helemaal opentrekt, het is de beste manier om de vis te verdrinken’, reageert Van Peel. Ook Van Hoof pruttelt tegen. ‘Voor ons heeft het geen zin om een wet uit te breiden wanneer een evaluatie van het functioneren van de bestaande wet

nog niet heeft plaatsgevonden.' Van Peel: 'Dat dit nog altijd niet gebeurde, valt overigens niet uit te leggen.'

Toch is niet zeker dat het parlement snel aan de slag gaat. Het regeerakkoord voorziet zo'n evaluatie niet. CD&V hoopt dat ze tijdens deze regeerperiode kan plaatsvinden. Daarvoor is een voorafgaande evaluatie wenselijk uit de medische wereld – daarmee kunnen de politici aan de slag. Een opdracht aan het federaal Kenniscentrum voor de Gezondheidszorg kan daar een uitkomst bieden.

Ook de instantie waar de evaluatie moet plaatsvinden, blijkt voer voor discussie. De Gucht stelt de Senaat voor, waarin hij ook zelf zetelt. Van Peel haalt de neus op. Voor de N-VA is de Senaat voltooid verleden tijd. Zij stelt de commissie voor Volksgezondheid in de Kamer voor. Van Hoof volgt die redenering.

Of de evaluatie leidt tot een wetswijziging, is evenmin duidelijk. Zowel de N-VA als CD&V benadrukt dat ze de wet zelf niet in vraag stellen. Maar ze sluiten niet uit dat als een evaluatie enkele hiaten suggereert, die met wetgevend werk moeten worden opgelost.